

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 *
 Helyben házhoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 *
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 *

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.

Asszerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatás
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Barkóczyért.

Nagyváradon történt. Egy képzett, de-
 rék fiatal ember pályázott olyan állami
 hivatalhoz, a hová jogvégzettség kell. Meg
 volt a kellő kvalifikációja, jó bizonyít-
 ványa, szorgalma, szóval minden kelléke
 az illető állásra. Sőt mi több: készen volt
 a kinevezése is s azt az illetékes főtiszt-
 viselő már alá is írta. Mielőtt elküldték
 volna a kinevezést, a nagyhatalmi főtiszt-
 viselőhöz betért egyik barátja. Bizalmas
 barátok közt sok mindenről esik szó;
 most valahogy erre a kinevezésre került
 a sor. A főtisztviselő megkérdezte a ba-
 ráját, tud-e valamit arról a fiatal em-
 berről, a kiről szó van.

— Hogyne, volt a válasz. A vallása
 katolikus és szokott irogatni katolikus
 lapokba.

— Ugy?

A következő percben az aláírt kine-
 vezési okmány a kályhában égett, az ál-
 lást megkapta más, a kinél nem forog-
 tak fenn ezek a súlyosító körülmények:
 nem volt katolikus és a mi fő: világért
 sem írt keresztény lapokba.

A mellőzött fiatal ember pedig kény-
 telen volt az ország másik határszélén
 állást keresni.

Igy történt ez az eset körülbelül tíz
 év előtt Nagyváradon.

Miért hozzuk fel ezt az esetet most,
 amikor már sokan elfeledték? Amikor
 a tettes főtisztviselőt már csak mint »pu-
 ritán jellemű férfiut« emlegetik? Amikor
 nagyon jól tudjuk, hogy hasonló esetek
 megtörténnek ma is, régebben pedig napi-
 renden voltak?

Azért, mert újabb heccek akarnak
 megindulni Barkóczy báró ellen, a ki a
 katolikusok tervszerű mellőzésének — a
 mennyire lehet — utját állja legalább a
 középiskolai tanárok körében.

A mennyire lehet, mondjuk. Mert tu-
 dunk eseteket, a mikor a páholy embe-
 rei olyan összeköttetéseket mozgattak
 meg, a melyeknek egy szavára a minisz-
 teri toll is mozgásba jön ma is. Altalá-
 nosságban azonban el lehet mondani,
 hogy ma már a középiskolai tanárság
 körében nemcsak fanatikus szabadkőmű-
 ves és hetvenkedő izraelita, hanem buzgó
 keresztény, sőt katolikus is lehet valaki,
 — a hivatalvesztés veszedelme nélkül.
 Nem vágják be az utját annak, a ki
 vallási kötelezettségeinek eleget tesz és
 Rómában a pápát tiszteli, nem Náthán
 polgármestert, az ifjakat becsületes jelle-
 meknek nevei, nem Ferrer és más mo-
 dern haramia-mesterek követőivé. Lehet
 már valaki katolikus tanár is büntetle-
 nül. És hogy ezt egy 60 százalékaiban
 katolikus országban elértük, azt nem

annak a 60 százaléknak köszönjük, mert
 az még ma sem ébredt eléggé öntudatra,
 köszönjük egyedül Barkóczynak.

Valamikor a maroknyi zsidóságot
 emancipáltuk; nem gondoltunk arra, hogy
 lesz idő, a mikor a kereszténységet kell
 Magyarországon a gyerekmoroknyi sza-
 badkőművességtől emancipálni.

Ezt tette Barkóczy a középiskolák-
 ban: egyenjogositotta a katolikus ta-
 nárokat. Eddig megszegyenítő, az elő-
 haladást lehetetlenné tevő bélyeg volt az
 állami iskoláknál az, ha valakinek a val-
 lása és a meggyőződése is katolikus
 volt; ezt a szégyenbélyeget tépte le
 Barkóczy bátor keze. Eddig a páholy
 érdekszövetkezetébe (az ő nyelvükön:
 »testvéri láncába«) tartozás volt a leg-
 jobb minősítés; ezzel majdnem egyen-
 rangu kedvenc volt az aposztata pap.
 Barkóczy nem nyomott el, nem mellő-
 zött senkit, csak a keresztény katolikus
 tanárokat emelte ki az elnyomatásból.
 Igazságtalanságot nem tud rábizonyítani
 senki; hiszen ha valakit, hát őt az első
 esetben kivégezték volna. Abban az ál-
 láásban az ő elveivel csak kristálytisztá
 egyéniség állhat meg. És Barkóczy áll
 rendületlenül, hozzá nem fér a gyanu
 — csak a gyűlölet.

Ez a fanatikus, fekete, gonosz gyű-
 lölet nem egyszer intézett már ellene hol

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Emőd Tamás verseiből.*

A néma vonat.

Világtalan, vak éjszakákon,
 Suhanunk sikon, bokron árkon,
 Suhanunk, mint a gondolat,
 Suhanunk, mint az álom
 És nincs megálló perc sehol
 A tűnő állomáson:
 — Süvit a hideg légvonatot —
 Vándorol vélem resztelen
 A néma gyorsvonat.

Jégből van a küllő, csontból van a sin,
 Jaj, merre cikázunk, mi vár odakinn?
 Mért hull a kődökbe kévéstül a csillag,
 Mért vágat a rendje halotti kocsiknak?

* A szerző most megjelent kötetéből.

Mézt füstölög, izzik a szürke mező?
 Tenger ragyog ott... város... temető...?
 Kulcsolt kezemet feszitem az égre,
 Sirva-dalolva vetemedek térdre,
 Karom kigyózza küzd —
 S arcomba csapódik,
 Szűk kuckómba lódit
 A szennyes, a kormos holtfekezte füst.

Aludni tilos, moccanni se merj
 Főlebred az ördög, a néma vonat!
 Hadd lepje a dér, hadd verje a szél
 A gyásztakarós, tárt ablakokat.
 Hallod: hahotázik, óbégat a kürtő,
 Hallod: nyöszörög, nyög az ördögi gép —
 Ne sirj, ne remegj, ne vedd a keresztet,
 Ne törd a kezed, ne tépd meg a melled,
 Zápor veri fülkéd kongó fedelét.

Hét esővíz pipod a hónod alatt,
 Érzed: üres árnyék, halott fadarab,
 Érzed, idegen vagy, érzed te a senki

Almodni se tudsz csak rini, pityeregni,
 Aludni, aludni! környékez a vágy:
 Ó hajdani esték, párnás puha ágy,
 Ó régi dalok, álombeli sipok,
 Varázshegedűk, tündérklarinetok,
 Ó távoli erdő, ó téli mező —
 Tenger ragyog ott... város... temető...?

Világtalan vak éjszakákon
 Suhanunk sikon, bokron, árkon.
 Suhanunk, mint a gondolat,
 Suhanunk, mint az álom,
 És nincs megálló perc sehol
 A tűnő állomáson:
 — Süvit a hideg légvonatot —
 Vándorol vélem resztelen
 A néma gyorsvonat.

Hoffmann mesél.

A tűnt idők holt városába járok
 Ejtéli kék házak között —
 Ó selyem rnyak, bálozó cipellők,

Valódi Perzsa és Szmirna-szőnyegek legolcsóbb árban kaphatók

Haas Fülöp és Fiai cég RIMANÓCZY-PALOTA.

Szőnyeg, függöny óriási választékban.

alattomos, hol nyílt támadást. Most is ez akar ellene törni. Gyűlölettel támadzak neki, mert igaz ember, mert becsületes férfi, mert bátor hitvalló. Rendszeres vadászatot rendeznek ellene — az orvvadászok, a kik azelőtti tulhatalmukat tisztességtelen mellékutakon tudták biztosítani. Természetes, hogy az orvvadászoknak nem kenyerük a tisztesség, a nyíltság, az egyenlő elbánás, az igazságosság. Nekik ma is a páholybeli puszipajtások protekciója kellene, hogy azzal pótolják a képzettséget, tudást, jellemet, hogy azzal leplezzék az üresfejűséget, a jellem hiányát.

Barkóczy jellem és van tudása, más-tól is jellemet és tudást követel — tehát pusztuljon Barkóczy.

Hát idáig már nem vagyunk. Barkóczytól megtanultuk, hogy igenis, tudnak ebben az országban a becsületes emberek is érvényesülni, csak bátorság kell hozzá. Eddig a mi szerény szerveztlenségünkön csunya diadalt tudott aratni a szervezett szemérmertlenség. Fölismertük, tanultunk belőle s ha eddig Barkóczy egy ember létére annyi becsületes existenciát tudott megmenteni, hát akkor ha őt támadja meg bármiféle új szervezett kultur maffia: melléje áll egy ország becsületes keresztény közvéleménye, melléje állunk milliók, mint egy ember. *

Egy képviselő kilépése. Okolicsányi László, a jákóhalmi kerületnek Kossuth-párti programmal megválasztott képviselője, már régebben elhagyta pártját s most belépett a munkapártba. Ezt 80 nyomtatott oldalra terjedő nyílt levélben jelenti be választóinak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, október 21.

Náday Lajos alelnök 10 óra után nyitja meg az ülést.

A tegnapi ülés jegyzőkönyvét észrevétel nélkül hitelezik.

Több jelentéktelen kérvény bemutatása után felolvasták az interpellációs könyvet, melybe

Ráth Endre a Magyar Bank botránya, **Ráth** Endre a lóverseny, ügy rendezése,

Gróf **Batthyány** Tivadar a só szállítás ügyében jegyzett be újabb interpellációt.

A Ház fél egy órákor tér át az interpellációkra.

A napirend szerint következtek a névszerinti szavazások.

Egy névszerinti szavazás után **Mezssyó** Béla volt államtitkár beszélt a javaslatok ellen. Nem akar nagy részletességben foglalkozni a katonai javaslatokkal, mert nem akar annak a szerepére vállalkozni, aki még egyet rug a haldokló orosziónon. (Mozgás a jobboldalon.) Lehet, hogy ez a beállítás nem tetszik a többségnek, de ő úgy van meggyőződve, hogy a jövő is fogja igazolni. Nagyon könnyen lehetséges ugyanis, hogy Bécsben arra határozzák magukat, hogy a javaslatban foglalt két éves katonai szolgálatról visszatérnek a háromévesre s akkor ez a jelenlegi javaslat halálát jelenti. (Helyeslés az ellenzéken.)

Teljesen lehetetlennek tartja, hogy az al-tiszti kérdésnek mostani megoldása és a legénységnek mintegy privilégiumból való visszavontása, amely a hadsereg demoralizálását vonná maga után, a javaslatokban benne maradjon. (Tetszés.) A vita már negyedik hónapja tart.

Felkiáltás a jobboldalon: A szavazás nem beszéd!

Héderváry Lehel: Beszéljenek maguk. (Zaj.)

Angyal József: Maguk csak szavaztatnak!

Héderváry Lehel: Halljuk Mikosevics Kanu ot!

Mikosevics Kanu: Mi baja van velem? (Zaj.)

Héderváry Lehel: Szeretném hallani, ha maga is beszélné.

Mikosevics Kanu: Maga ne hengegjen. (Zaj.)

Elnök Mikosevicsset rendreutasította.

Héderváry Lehel sértő kifejezéseért provokáltatta Mikosevicsset.

Mezssyó Béla folytatja beszédét és a Ház engedélyével foglalkozik az obstrukcióval.

Ülés vége 2 órákor.

Fetser püspök üdvözlése.

Egyesületek tisztelgése.

A szívből fakadó, őszinte üdvözetekkel és jókívánatokkal elhalmozzák **Fetser** Antal felszentelt püspököt, abból az alkalomból, hogy a kiváló főpapot, hervadhatatlan érdemei elismerésül a királyi kegy, a Ferenc József-rend gyémántokkal díszített középkeresztjével tüntette ki.

A vallásos érület emelését, a jótékonyságát, magasatos erényét gyakorló egyesületek szintén kiveszik részüké az örömből s szintén az üdvözlők közzé sorakoznak, azon jognál fogva, mert a kitüntetett főpapban egyik legbőkezűbb támogatójukat, pártfogójukat tisztelik.

Tegnap délelőtt együttesen tisztelgették **Fetser** Antal püspöknél az *Oltáregyesület*, a *Biharmegyei Négyelet*, valamint a *Patronage-Egyesület* képviselőitében özv. Grunvald Henrikné, özv. Óráry Sándoré, dr. Molnár Imréné, Olasz Akosné, Szentlélek Kálmánné, Vucskics Julia, Kiss Döméné urhölgyek, továbbá dr. Lestyán Endre, Szilágyi Dózsa és Böszörményi Géza.

Az Oltáregyesület nevében dr. **Lestyán** Endre th. ol. tanár, egyleti igazgató üdvözölte a főpapot, igen csinos beszédben.

Hová lesz, aki rég elköltözött?
Aszfaltos uton, foltos utcán
Halkan tapos talpam tova,
Illan, mint őszi dér esett fűvén át,
Az obsitos holdfény lábnyoma.

Ott éjjelez fekete kupalákkal
A déli vásár híres csarnoka,
A vén városház órája világít,
Itt a pókháló, esőpp toronyszoba,
Amott a park . . . lépésem siri koncert,
Mely ó — keringőt muzsikál,
A Bacchus-pince zöld cégére csillog,
Be' szép e régi, télviz-végi táj.

A sárga söntés siró ajtaján át
Holdas lépcsőkön süllyed le az ut,
Luther bátyó, fujják még bent a nótát
A vén sörházról, hol hét hársfa zúg?
Es hova lett az ószeres, a bolttól
Ki pápaszemén és bűbájt adott,
Suhannak-é nyári hervadáskor
Kertünk alatt szellők és illatok?
Es hova lett a hárfázó kisasszony,

Melyik temető hárfáz most neki?
Ó selyem árnyak, pillangós cipellők,
A szél ma Hoffmann hős ágyát veti:
Vörös talárban jön felé Miracle,
— Bus csodadoktor, esenget és danol, —
S a tünd idők holt városába holnap
Majd csak elalszik Hoffmann valahol.

Alfréd apó románca.

Szép szöghaját az őszi alkony
Ezüst pikével szegte be,
Alfréd apó a vig és siró
Komédiák agg mestere,
Dalol, deklamál, dikciószik,
Mókázik, táncol és kacag,
S szive akár egy régi sirbolt
Órix biboros, bus halottakat.

Császárt játszott vagy vén csavargót,
Csókol, vagy csatára dobolt,
A tréfa tarka templomában
Tapsok és könnyek ura volt.

Az Akasztottak nagy románéát
Szívet rikatón nyögte ma
S a lelke mélyin ott bugott már
Egy ó-keringő méla dallama.

Csitt rózsaláncok, régi táncok,
Alfréd apó már vén legény,
A dalt is halkan dudolgatja,
Estenden csak pihenni mén,
Nem izlik már a csók se néki,
S a pince torró, friss bora,
Nem köll a bók, a bál, az asszony,
Otthon vár rá a hideg vacsora.

Csitt rózsaláncok, régi táncok,
Most áldozik a téli nap,
Holdfény-páncélban most kel utra
A kóbor Szélmalom Lovag,
Alfréd apó is utnak indul
— A téli nap végsőt lobog —
Aztán szeliden megsiratják
Régi szüzek, öreg kisasszonyok.

Weiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyváradi temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz. a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTKÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu pártfogását és támogatását új otthonában is kéri kiváló tisztelettel **Weiszlovits Lajos**

A Patronage-Egyesület revében Szilágyi Dórsa a következő szép beszédet intézte a püspökhöz:

Koronás fő, királyi kéz megtisztelte Méltóságod által a keresztet. A kereszt egy új erkölcsi rend szimbóluma: előtte valási, erkölcsi, társadalmi, politikai rom; utána mindennek megújodása. A kereszt egy varázsvessző, amely az arany- és vérláztól letarolt ókor után a pálmás és lilomos szívek légióját teremti. Kulcsa a világtörténelemnek, az igaz benső élet utmutatója. Szerencsések vagyunk, hogy Méltóságodban egy oly embert, papot, püspököt tisztelünk, kinek élete a kereszt erkölcsi tartamának megtestesítője. Mikor lelkeimmel a keresztet Méltóságod mellén személem, eszembe jut, mint jár az épülő Szent Vince intézet állványain, hogy ott a hideg téglákból, a nehéz traverzekből, egy beszédes intézetet ujtson meg a kereszt eszréinek terjesztésére. Látom Méltóságod, mint tud gyengéd szeretetével leereszkedni a gyermekeség érzelmé és gondolatvilágába, hogy neveljen, bár a méltóság, kor és intelligencia annyira elválasztja tőle. De Méltóságodban a nevelő gyengédség mellett megvan az a tevékeny erő, amellyel az Egyház jogainak tántoríthatatlan védője; megvan az a szeplőtelenséggel dicsekvő gránit jellem, amelyen a rágalom mérges foga kitört, porrá zúzódott. Ily eszmék hatása alatt áll Méltóságod színe előtt a patronázs. Ez pedagógiai kurzus a patronesszek és védettjei számára, amely eszméit a kereszt természetfeletti régiójából szedi, amelyek nem erőltet elméletek, mert új szívet, életet teremtenek. A kereszt e szerény harcosa; a keresztel kitüntettel együtt éreznek, örülnek, lelkesednek és kívánják, hogy a mindig elszakíthatatlan hűség fűzze Méltóságod e keresztéhez; ez legyen vezérszálja, vigasztalása, ereje, hogy a kereszt útján és keresztel küzdve győző legyen és győzelmével hervadhatatlan babért szerezzen. Isten éltesse, sozáig! éljen!

A nőegylet üdvözlését Böszörményi Géza egyleti titkár tolmácsolta remek beszédben.

Fetser Antal püspök rendkívül szívélyes szavakban válaszolt s meghatva modott köszönetet a tisztelet és szeretet ily spontán megnyilatkozásáért.

Mint már írtuk, ma, vasárnap déli 12 órakor a nagyváradai katonikus kör, az urak kongregációja, a kath. legényegylet és a Szent László menedékház egyesület tiszteleg a püspök előtt, a magas kitüntetés alkalmából.

A nagyváradai kereskedők sérelme.

Panasz a nagyváradai állomás fel- és leadási raktára ellen.

A nagyváradai kereskedők már évek óta panaszkodnak azok miatt az állapotok miatt, amelyek a nagyváradai vasutállomás teher fel- és leadásánál uralkodnak.

Ezt a helyzetet még jobban elviselhetlenné tette azon intézkedés, hogy a Máv. ez évben kiadott rendeltével a Nagyvárad állomásra 3 napi póthatáridőt állapított meg.

A nagyváradai Kereskedelmi Csarnok és a Csarnok kebelén kívül álló 130 kereskedő a nagyváradai kereskedelmi és iparkamara útján terjedelmes és kellőleg megindokolt felterjesztésben kérte a kereskedelmi minisztert, hogy ezen, a törvénnyel ellentétben álló póthatáridőre vonatkozó határozatot helyezze hatályon kívül.

Az érdekes beadvány rámutat, hogy ilyen, a kereskedelem szempontjából káros póthatáridő megállapítása csak rendkívüli forgalmi viszonyok esetére állapítható meg.

A nagyváradai vastállomáson azonban ilyen rendkívüli forgalmi viszonyok nincsenek, hanem a raktárak szűk, célszerűtlen volta okozza a torlódást. Az áruk sokszor napokig kint hevernek, feldygelet nélkül. A raktár előtti rendezetlen, ki nem kövezett térség majdnem lehetlenné teszi az áruk oda és onnan való elszállítását. Aki valaha járt ezen a helyen látta a raktárak szűk voltát, ezekről a bajokról meggyőződhetett.

Az államvasut takarékoskodása folytán csak két mázsa van a feladásnál s ezáltal a kereskedők alkalmazottai fél napokig kénytelenek várni, valamint türethetetlen állapot, hogy a feladóknak kell az árukat a mázssára és a vagonokhoz cipelni. A leadásnál is a feleknek kell az árukat cipelni, pedig mind ez a vasut kötelessége lenni, mert fel- és leadási és mérlegdíjat szed a telektől. Délután 5 óra után már nem lehet árut feladni, dacára, hogy a hivatalos idő 6 óra. A raktárakban d. u. 3 órakor már egyiptomi sötétség van s dolgozni csak életveszéllyel lehet. Eppen ilyen takarékoskodást fiz a vasut a raktári személyzettel; nincs elég munkás.

A beadvány befejező része a következő:

Ezek nem rendkívüli forgalmi viszonyok, hanem a kereskedelmi érdekekkel való legnagyobb fokú gúnyozás. Ha még elfogadható is volna, hogy a forgalmi intenzitásnak az őszi szállítások folytán való fokozódása rendkívüli üzleti (és semmi esetre sem «forgalmi») viszonyoknak tekintessék, még akkor is ott kell lenni a legmesszebbmenő kereskedői, a vasutnál, mint a versenytársak privilégiumát élvező intézménynél a szigorított gondosságnak. De erről a nagyváradai állomáson uralkodó viszonyok közt szó sem lehet és ezért ismételjük égbekiáltó igazságtalanság a szóban levő rendelet a kereskedőkkel szemben, még ha jogában is volna a rendkívüli üzleti viszonyok közt póthatáridőt elrendelni, amire azonban joga nincsen, mert sem az üzletszabályzatban, sem a törvényben erre rendelkezés nincsen és azért kérjük a Tekintetes Kereskedelmi és Iparkamarát, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszterhez panaszukat sürgősen terjessze föl és ott eszközölje ki, miszerint nevezett rendelet teljesen tehát életbeléptetéséig visszaható hatállyal visszavonassék.

Beöthy László első szereplése a vármegyén

Gyakornokságtól a miniszteri szélig.

Ma egy hete már befejezett tény volt, hogy a kereskedelmi tárcát volt főispánunk, Beöthy László nyeri el. Az új kereskedelmi miniszter szerdán veszi át a miniszterium vezetését, ekkor lép új hivatalába. A magas és fontos állás elfoglalása alkalmából talán nem lesz minden érdekesség nélküli visszatekinteni azokra az időkre, amikor a mai kereskedelmi miniszter talán még nem is ámodta, hogy az ország egyik legfontosabb pozícióját foglalja majd el.

Az első hivatal, melyet három évtizeddel ezelőtt foglalt el Beöthy László, szerény kis hivatal volt, de talán az iskolai tanulmányok után ő reá nézve, a körülményekhez képest volt olyan fontos, mint azóta egy életöltő tanulása és tapasztalata után a mai pozíció elfoglalása.

Beöthy László édesatyja Beöthy Andor alispán idejében vette elő zör kezébe a hivatal-

noki pennát. A nyolcvanas évek elején talán épen 1881-ben, amikor még nem is fejezte be teljesen jogi tudományait Beöthy, Király Viktor akkori vármegyei ügyész mellé lett beosztva. Akkor az ügyészi hivatal a megyeháza Nagy Sándor utcai részén a mai árvaszéki kiadó helyén volt. Négyen dolgoztak abban az irodában Király Viktor, Beöthy László, Millye Gyula és Hant Gyula.

A sablonos adminisztráció elsajátítása után, mely igen rövid ideig tartott, Király Viktor egy hatalmas per anyagát adta oda a fiatal jogásznak, akit akkor az egész tisztikar becézve Lacikának szólított.

Ez a per pedig a vármegye és Rimanóczy Kálmán közt indult. Rimanóczy Kálmán ugyanis megvette az akkori Zomborly-féle házat. A Zomborly-féle ház és akkor a vármegye tulajdonát képező mai ügyészségi épület között másfélméternyi széles terület volt, mely az egész épület hosszában húzódott és arra szolgált, hogy ott a fogházőr a rendes ellenőrzési útját teljesítse.

Ez a terület a vármegye tulajdonát ké-

pezte ugyan, de a telekkönyvből nem lehetett tisztán megállapítani a tulajdonjogot. Rimanóczy azt állította, hogy ez a terület az ő tulajdona és azt birtokába is akarja venni. A vármegye természetesen védte a maga jussát és az ellankozóját állította.

Ebből később hatalmas per keletkezett, melyben az összes beadványokat kezdettől fogva Beöthy László készítette. A perből a vármegye került ki győztesen, ami kizárólag Beöthy László ügyes magatartásának és éles látásának tulajdonítható. A per alatt már tényleges tanujelét adta Beöthy László fiatalasága dacára is, nagy tehetségének és alapos áttekintő képességének. Az első nagyobb szereplése sikerrel járt tehát Beöthynek.

Király Viktor mellől Beöthy László, Andor testvérel együtt tanulmányutra indult Berlinbe és Párisba. Mintegy két évet töltött kint a két Beöthy testvér, akik mikor haza jöttek, Beöthy Andor a pénzügyminiszteriumban, mint gyakornok nyert állást, Beöthy László pedig a vármegye szolgálatába lépett ismét. Megválasztották harmad, később másod-

KAJÁRI ÖDÖN

ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALATA
Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46.

HELYI ÉS VIDÉKI TELEFON
497.

Készít villamos világítási és erőátviteli, valamint csengő és házi telefon berendezéseket.

A legjobb minőségű Dr. JUSTH-féle Wolframlámpák 2 K 30 f.-ért kaphatók.

A prezumtiv trónörökös házassága.

Szük családi körben, de két ország rokonszenves figyelmével folyt le tegnap délelőtt a schwarzeni kastélyban, Alsó-Ausztria gyönyörű, romantikus, vadregényes helyén, a leendő trónörökösnek, *Károly Ferenc József* főhercegnek az esküvője *Zita* pármái hercegnővel, királyunk keresztleányával.

A kastély kis kápolnájában délelőtt fél 12 órakor maga a pápai majordomus *Bisletti* végezte az esketési szertartást.

Ragyogóan szép októberi nap tűzött be az ódon kastély ablakaiba, ott lényegelt, sugárzott az öröme gyulladt arcokon, beragyogta a bájos, karcsú szép szőke hercegi lány és a vőlegénye szívét.

A boldogság napja volt ez az ő számukra. És mi szívesen örülünk együtt az örvendezőkkel. Százaszorosán kívánunk az ifjú főhercegi párnak minden jót, boldogságot, mert tudjuk, hogy a Habsburg ház egyik legrokonszenvesebb tagja a mieink közül való és hisszük, hogy ifjú neje, a finom, poetikus lelkű *Zita* hercegnő is megismer bennünket és nem lesz a lelke, a szíve idegen tőlünk...

Ünnepi pompás zászló és virágdísz mindenütt a környéken. A kastély kapuiához vezető uton gyönyörű diadalkaput állítottak fel, s az emberek ezrei lépik el a vadregényes országot.

Féltizenegy órakor érkezett meg az udvari különvonat St. Egydenbe, ahonnan a király gróf *Paar* főhadsegéd kíséretében automobilon robogott a schwarzeni kastélyba, ahol *Károly Ferenc József* főherceg fogadta a királyt és bekísérte a nagy elfogadó terembe, ahol *Zita* hercegnő és édes anyja elébe mentek és hódolatteljesen üdvözölték.

Kévvessel fél tizenkét óra előtt rendezkedett a nászmenet. A király és *Mária Jozefa* királyi hercegnő között ment a vőlegény, *Fajme* herceg és a pármái hercegné között a meny-

aljegyzővé. Mint másod aljegyző a katonai ügyek referense lett. Érdekes, a hogy a referálások alkalmával, melyek mindenkor édes atyja *Beöthy Andor* előtt folytak, *Beöthy László*nak mindig alispán urnak kellett szólni atyját és ilyen referádák alkalmával bizony nem voltak ritkák a nagyon érdekes viták az apa és fia, illetve az alispán és aljegyző között, melyből rendszeren *Beöthy László* került ki győztesen.

A vármegyei tisztviselői állást csakhamar az *Élesdi* kerület mandátumával cserélte fel *Beöthy*, aki *Salávi Alivért* követte a képviselő-ségben.

Beöthy László fiatal korában mindig igen komoly volt és nagyon szeretett mindent a legalaposabban megismerni. Enellett azonban nem volt zord, rideg, magabazárkózott, hanem jókedvű, kedélyes, amit azonban sohasem vitt túl a határokra. Könnyelmű soha sem volt, míg társai a dákót és kártyát forgatták, ő a könyveket tanulmányozta, komolyan készült pályájára.

Ami azután a képviselőségtől a mai napig történt, az már ismeretes főleg a bihariak és váradiai előtt.

-II.

asszony. Utánuk következett a *szász király*, *Ferenc Ferdinánd* trónörökös és a királyi család többi tagjai.

A kápolna gyönyörűen volt díszítve. A vendégek elfoglalták helyüket, a király az oltártól balra arannyal kivert díszszékben foglal helyet.

A menyasszony és a vőlegény az oltár elé lépnek.

A menyasszony gyönyörű szép karcsú alakját nehéz habfehér selyemruha fedi, amelyet ezüst mirtus és narancsvirág ékesít. Uszályán ezüstből himzett bourbon lilomok vannak. A derék abból a répi, kincseket érő, csipkéből való, melyet nagyanyja, a portugál királyné esküvője alkalmával viselt. Mellén mirtus borítva, fején vakító csillogással csillog a király ajándékozta briliáns diadém; gyönyörű az a huszonháromsoros gyöngy nyakék a nagy briliáns csattal, melyet a vőlegénye ajándékozott neki.

Mellette áll a vőlegény dragonos kapitányi egyenruhában, az aranygyapjas renddel, katonai érdemjellel és egy szász rendjellel.

Felbugott az orgona hangja és az Ur oltára előtt örök szerelemmel esküdött hűséget egymásnak a vőlegény és menyasszony. A vőlegény tanui a *szász király* és *Mária Jozefa* hercegnő, a menyasszonyéi *Fajme* herceg és a pármái *Mária* hercegnő voltak.

Az esküvő után a násznép visszavonult lakosztályaiba. A menetet az új pár nyitotta meg, aztán következett a király a pármái hercegnével, utána a madridi herceg *Mária Jozefa* királyi hercegnővel és a szász király *Ferenc Ferdinánd* királyi herceggel.

A villásreggelire öt asztalon terítettek. A középső asztalok közepén *Zita* királyi hercegnő, tőle jobbra a király, balra *Károly Ferenc József* királyi herceg, vele szemben *Bisletti* pápai delegátus, a bourbon infáns, a braganzai hercegné, *Mária Jozefa* királyi hercegnő, a szász király, *Mária Terézia* királyi hercegnő, a braganzai herceg és *Matild* szász hercegnő ülték. *Ferenc Ferdinánd* királyi herceg, a pármái hercegné és a toskánai nagyhercegné között ült.

A lakoma után egy halvány rózsaszínű automobil robogott a parkba. Az új pártól elbucuztak és a következő percben a rózsaszínű gépkocsi már röptette az ifjú boldog párt gyönyörű tájakon keresztül a rózsaszínű, új nagy, szép boldogság felé, a *Wartholz* kastélyba...

Hosszu Vazul — szamosujvári püspök Örömmel értesülünk róla, hogy a kormány előterjesztésére az apostoli király dr *Hosszu Vazul* lugosi püspököt — a szentszék hozzájárulásával — szamosujvári püspöknek nevezte ki. *Hosszu Vazul* nyolc évvel ezelőtt lett püspök Lugoson, hol *Radu Demeter*t váltotta fel. Benne a püspöki kar kiváló tagot a lugosi egyházmegye tevékeny főpásztort nyert. Most apostoli munkájához tágabb teret kap, mert a szamosujvári egyházmegye legnagyobb a görög szertartású katolikusok egyházmegyéi közt. *Hosszu püspököt* Váradon is nagyon sokan ismerik, a nyarat itt tölti mint *Radu püspök* vendége Biharfüreden s igen gyakran megfordul Nagyváradon s mindannyian úgy ismerik, mint a magyar-román barátságának egyik ősziate apostolát, kinek működésétől sokat vár még az egyház és a haza.

Finom női szabóság!

Tisztelettel értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy egy elsőrendű modern szabász vezetése alatt finom női szabóságot rendeztem be.

Tisztelettel

FLEGMAN

divatháza.

Bémer-tér.

Alapított 1888.

Kisbíró a szuronyok között.

Az őszi hadtestgyakorlatok alatt kellemtelen eset történt a tenkei járás *Bélfenyér* községében. Az esetről röviden annak idején a honvédelmi miniszter rendelete alapján megemlékeztünk. Ezúttal a vizsgálat adatairól számolunk be.

A tenkei főszolgabíró a miniszter rendelete alapján a katonák tulkapási tárgyában megtartott vizsgálatról a következőkben tesz jelentést:

Bélfenyéren szeptember hó 3-án katonák voltak elszállásolva, akiknek reggel 6 órára tovább vonulniuk. A katonaság részére az előjáróság megfelelő számú fogatot rendelt ki a községből.

Ejjel 12 óra után egyszerre nagy lármá verte fel *Bélfenyér* községét, a katonaság kószult a továbbvonulásra. A ló és szekértulajdonosok között volt *Bokor András* is, akit azonban az előjáróság nem rendelt ki a katonákhoz részint azért, mert *Bokor Silyom* községében követet hordolt egy építkezéshez, részint pedig azért, mert erre szükség sem volt. *Bokor* tehát nyugodtan alhatta a nap fáradoimat.

Ejjel fél egy órakor egyszerre katonák fegyverek csörgése verte fel *Bokor* házát. Mire *Bokor* kikelt az ágyából, már négy feltűzőt szuronyu baka állott meg előtte *Berezsky József* 37 ik gyalogezredbeli altiszt vezetésével. A szuronyos bakák között pedig ott állott *Ókrós István* kisbíró, akit azért kísérték ide a katonák, hogy az előjáróság nevében szólítsa fel *Bokor* András, hogy azonnal fogjon be és álljon rendelkezésére a katonáknak. *Ókrós István* bármennyire is meg volt ijedve a katonák parancsát nem teljesítette, sőt kijelentette, hogy őt a katonák kísérték és az előjáróság mit sem tud a dologról.

Ekkor *Berezsky Reidl Adolf* főhadnagy nevében felszólította *Bokor* András, hogy azonnal fogjon be. *Bokor* kérte a katonákat, hogy ne kényszerítsék őt a befogásra, lovai kiváonak merülve, este 11 óráig hordták *Silyom* a követ. Had pihenjenek a lovak, reggel 6 órára pihent erővel elfogja szállítani a reábizott podgyászt a rendeltetési helyére. A katonák nem hallgattak a kérésre, hanem az altiszt egy katoná segítségével az istállóból kivertette a lovakat és befogta. A katonák elhajtottak.

Bokor András gyalog kutyagolt a katonák után reggel 5 óráig. A kifáradt lovak csak alig hogy vonszolták magukat. Másnap délelőtt 11 órakor végre addig könyörgött a fő-

20 százalékkal olcsóbb uri ruha beszerzési forrás.

Ha finom szövetből készült divatos és modern szabású ruhát szeret viselni olcsón, sétáljon el

Darabont Gyula előnyösen ismert uri szabó divattermébe, Páris-u. 12. sz. alá, vagy hívja fel 980 sz. telefónt,

mert azért van mellékutcában ez a különben teljesen modernül berendezett divatterem, hogy vevőit olcsón és jól szolgálhassa ki. *Dus* rakáramba megérkeztek a legjobb gyártmányú angol, francia, skót és hazai szövetek, double felöltő és divat mellényekem olyan, hogy a legkényesebb izlést is kielégíthetem. Műhelyemet és mintáimat bárki vételekényszer nélkül megtekintheti. **Elsőrendű munkások.** Vidékre mintát küldök, esetleg egy jól álló viselt öltöny beküldése elég, erről újat készítek. **Hittöképes egyéneknek és tisztviselőknak részletre is.**

hadnagyak Bokor míg az kiadta a lovakat és szekereket, melyekkel haza hajtott a kifáradt ember. Odahaza Bélt-nyéren pár napra rá az egyik ló a kiállott megerőltetés miatt megdöglött.

Bokor mivel a katonák jogtalanul jártak el vele szemben 900 korona kártérítést követel a katonaságtól ezen kívül követeli a katonák megbüntetését magánlakásért és hivatalos hatalommal való visszaélés miatt. A károsult ember az előjárásához másnap azonnal felment, ahol *Nater* Antal községi bírótól 70 fillért kapott azzal, hogy ezt egy őrmester halnya vissza a teljesített fuvarszolgáltatást. Bokor ezt a pénzt egyenesen a honvédelmi miniszterhez küldte fel.

Kihallgatták a vizsgálat folyamán a községi jegyzőt is, aki kijelentette, hogy egyáltalán nem rendelte ki Bokort fuvarra mert tudta, hogy lovai a köbördés folytán kivannak merülve, de különben erre nem is volt szükség, mert a községből elegendő számmal volt kiállítva fuvar.

Kihallgatták *Okrös* István kisbíró is, aki előadta, hogy őt lakásáról szuronyt szegezve kísérték Bokorhoz.

A vizsgálat alapján a honvédelmi miniszter fog utaleletet hozni a katonák tulkepeásainak megtorlása ügyében.

Följegyzések.

Az élesdi Luther. Kénytelen vagyok Napoleon egy kevésbé stílizált mondásával hizelegni annak bizonyos érdekes külsejű és hányatott multu urnak, aki a minap a debreceni kollégium theologiai főiskolájába beiratkozott. Fanyar mosoly ült a nagy hadvezér ajkán, mikor mélyen meg akarta bélyegezni az oroszok takargatott vadságát:

— Csak vakarni kell az orosz és előtűnik a — kozák.

Szegény Dérczy Imre O ki volt lökve a nagy stíliú élet illatos szalonjaiból az élesdi lomha fehér hegyek, szalmás házu falvai közé. Es ő érezte kimondhatatlan kinnal, hogy ő második Luther, akinek mérhetetlen ambíciója elpazarlódik a kicsi templomban. Sze etett volna híres, nagy ember lenni akinek megcsodálja majd az utókor finoman manifesztált ujjait, merészen hajló, magas homlokát — emelendő ércszobrán. Szeretett volna vakmerő reformer lenni és a nagy elhatározását érte a pompás lendületet vett élesdi — — — éjjeli vendéglői élet.

Mert a lutheri vágyak forrását itt kell keresni.

Neki ez az élet szolgáltatja az inspiráló erőt a lutheri gondolatokhoz.

Falusi eset. Ha tegnap délután három óra körül véletlenül a Kossuth Lajos utcán jár egy krajcáros lap riportere, akkor ennek a kis cikknek az ő kis lapjában ez lett volna a címe: *Brutális apa.* Mert úgy esett tegnap délután háromkor a Kossuth Lajos-utcán, hogy egy apa vastag ostornyéllal verte a nagy, felnőtt lányát. S a sugár, szép nagyleány sirva, szétbomlott hajjal rohant végig a hirtelen megtelt utcán. Az emberek ijedten futottak előle s fázva rántotta be sok kényes könyvelő kisasszony az üzlet ajtaját. A kék zubbonyos apa elkeseredetten verte, ütötte a leányt, rohant utána a Sas-passage ig. Itt mégegy-szer végigvágott rajta s aztán utabocsátotta. Megrázta az öklét:

— Te céda, te romlott! Ezért neveltelek!
S körülötte tornyos frizurájú dámák félrehúzzák az orrukat

— Ordináré egy ember! — mondják, de azért reszketve nézik a büntető, rettenetes apát. Mellette esőndesen kullog az anya. Sir és csújtja az embert. Az egyik dáma kifakad:

— Hogy tűri a rendőrség az ilyen brutalitásokat! Mintha Bugacon volnánk.

Es a tömeg igazat ad neki. *Filmur.*

Czipő, kalap, harisnya és fehérnemű
legjobban és legolcsóbban
REICHARD áruhaza
cézgnél, Fő-utca szerezhető be.
Gymnasium, Reál és Polgári
iskolai diák sapkák.
TORNA CZIPŐK.

115

UJDONSÁGOK.

*** Gróf Széchenyi püspök Sziléziában.** Gróf *Széchenyi* Miklós v. b. t. t., megyés püspök tegnap elutazott Raudenbe (Szilézia), ahol *Ratibor* herceg kis leánykájának fogja a keresztesség szentségét feladni. A püspök kedden már visszaérkezett Nagyváradra.

*** Monstre deputáció a debreceni egyetem érdekében.** A debreceni egyetem ügyében, mint tegnap megírjuk, monstre küldöttség utazik a miniszterhez. Debreceni lapok nyomán mi is hirt adtunk róla, hogy a monstre deputáció rendezőse gróf *Széchenyi* Miklós megyés püspököt is felkérte, hogy a küldöttségben vegyen részt s a felkérést meleghangu levélben eszközölték. Mint biztos forrásból értesülünk, a kérdéses levelet a püspök még nem kapta meg.

*** Orvosi kinevezés.** Dr *Miskolczy* Ferenc főispán dr *Vereár* Istvánt tiszteletbeli kórházi osztályfőorvossá nevezte ki.

*** A Betterment szabályrendelet sorsa.** Egy félévvel ezelőtt már hirt terjedt, hogy az ingatlanok értékelkedéséről szóló szabályrendeletet (Betterment) a miniszter jóváhagyta. Ez a szabályrendelet nagyon megkönnyítene Nagyvárad város fejlődését. Az öröm azonban még korai volt, mint a belügyminiszter tegnap érkezett leirata igazolja. Ebből az látszik, hogy négy tárgyalás alá sem vették a miniszteriumban a szabályrendeletet, s most akarják sorát ejteni. A belügyminiszter ugyanis a szabályrendelet-tervezetet visszaküldte, azzal, hogy a közgyűlési határozattal és az összes tárgyalási iratokkal kiegészítve, négy példányban újból küldje fel a város a szabályzatot.

*** Ingyen villamosvilágítást kérnek.** A Bihar-megyei és Nagyvárad Nőegylet elnöksége kérvényt adott be Nagyvárad városához, amelyben kéri, hogy az általa fenntartott Erzsébet leányárvaházban és a »Lujza Othon«-ban elhelyezett villamosáram díjának fizetése alól mentse fel a város a nőegyletet, tekintettel a szóban levő intézetek jótékony céljára.

*** Szacsavay Imre emléke.** Október 24-én, kedden lesz 62 ik évfordulója, hogy *Szacsavay* Imre Nagyvárad város első képviselője a függetlenségi nyilatkozat egyik szerzője báró Perényi Zsigmond, a főrendiház első elnökeivel és Cserrus Mánóval együtt Pesten a volt új épület udvarán kiszenvedett. Szacsavay Imre emléket méltó kegyelettel őrizi a nevével nevezett Szacsavay-asztaltársaság. Fennállása óta minden évben gyászistentiszteletet tartott lelki üdvéért kivégzése évfordulóján. E gyászistentisztelet most 24-én, kedden d. e. 9 órakor lesz a Szent László templomban, 26-án pedig, szerda este 8 órakor a Kimanóczy vendéglőben levő különhelyiségében ünnepélyes társas estélyt tart a Szacsavay asztaltársaság a vértanu emlékére.

*** A Liszt-ünnep.** Az öt napra tervezett Liszt Ferenc ünnep ma délelőtt 11 órakor kezdődött a budavári koronázó *Mátyás-templomban.* A templom szentélyében gróf *Zichy* János, *Lukács* László miniszterek, gróf *Zichy* Géza, az ünneprendező bizottság elnöke, *Fülöp* főpolgármester, *Bárczy* polgármester, az egyetemek rektorai, a *Wagner*-család tagja és néhány mágnás foglalt helyet. Az oratóriumban több elegáns lipótvárosi hölgyet láttunk. A Liszt Ferenc koronázási miséjének liturgiai előadásával kezdődött az ünnepség. A misét *Csernoch* János kaloncsai érsek celebrálta *Bakács* János és *Várady* Géza segítségével. A zenét az Operaház magánénekesei, énekkara és zenekara adta elő. Az Ave Mária *Sándor* Erasi, *Marschalkó* Rózsai, *Székelyhid* Ferenc és *Venczel* Béla énekelte, a karokat *Szikla* Adolf dirigálta. Az offertorium és *Benedictus* hegedűszólóját *Hubay* Jenő játszotta. Nagy áhítattal és csendben hallgatta a közönség a misét, mikor azonban vége volt az ünnepségnek, óriási tolongás közepette távozott.

*** Fellebbezés a Szent László-tér aszfaltozása ügyében.** A Szent László-tér aszfaltozásának kérdésében Nagyvárad város törvényhatósága akként határozott, hogy előbbi határozatához képest, újból az angol aszfalttársaságnak adják ki a munkálatokat s ezen határozatot bő indokollással terjeszti fel jóváhagyás végett a belügyminiszternek. Ezen határozatot megfellebbezte *Komlóssy* József gazdasági tanácsnok. A fellebbezés szerint az angol aszfalt drágább volna nincs indokolva sem hosszabb ingyenes jótállási határidővel, sem olcsóbb fenntartási díjakkal, míg a magyar aszfalt újabb beadványában hosszabb ingyenes jótállást vállalt. Nyolc hónap alatt valami próba burkolattal alkalma lett volna az angol *Neuchatel* cégnek kimutatni, hogy az angol aszfalt jobb. Így a közgyűlési határozatok reális alapja nincs. Kéri a minisztert; hogy a munkálatokat vagy a magyar aszfalttársaságnak adja oda, vagy új pályázatot rendeljen el.

*** Teszler Simon fizetése képtelen.** A nagyvárad kereskedői világnak nagy szenácója van: *Teszler* Simon zöldfa-utcai postónagykereskedő beszüntette fizetéseit. A fizetése képtelen cég árutartozása 156 000 korona, a pénztartozás 90 000 koronát tesz, de még további perzpassivák is vannak, melyeket most állítanak össze. *Teszler* Simon virilis jogon tagja Nagyvárad város törvényhatóságának s már mások is volt inzulvens, míg végre pár

Csemegesző! Hegyi borok! Világhírű LUKÁCS-féle mézédés Csemegesző!

Ugyszintén tisztán kezelt, legkiválóbb minőségű fehér és vörös borok, legolcsóbban: **Mertz Nándor** csemegeüzletében Körös-u. Telefon 448 sz.

éve kétemeletes bérpalotát épített a Zoldfa-utcán. A Teszler-cég bíróságon kívüli egyezsége törekszik. Leginkább bécsi és brünni cégek vannak az esetről érdekelve.

*** Vasuti menetrendünk.** A Tiszántul mai számában közöljük Bihar megye vasutainak téli menetrendjét. Ez a menetrend a legújabb adatok szerint van összeállítva s teljesen pontos és megbízható. A nyári menetrendhez képest lényegesebb eltérés csak a nagyvárad—debreceni és a derecske—sárándi vasutnál van. Ohajtandó, hogy a legközelebbi nyári menetrendben lényegesebb változások legyenek s teljesüljenek Nagyvárad és Bihar megye közönségének régi óhajai: a szegedi gyorsvonal, az új budapesti gyorsvonalpár és a mi legtöbb kritikát és rossz viccet provokált: az öreg belényes—vaskohi vasút mizériáinak enyhítése, (megszüntetéséről nem is beszélvén.)

*** Új üzlet a Bémer téren.** A Bémer-téri üzletek díszes sorában legújabbán a *Moskovics cipőgyár* üzlete vonja magára a közönség figyelmét. Az új üzlet igen izléesen van berendezve s már a kirakat pazar volta és kiállítás is érdemes a megtekintésre. Az üzletre felhívjuk olvasóink figyelmét.

*** Talált régi aranypénzek.** Itj Elek Gusztáv mezőpeterdi birtokos birtokán építkezés közben a munkások 49 db aranyat találtak. Az aranyak 1729—1788-ból valók. A pénzügyminiszter elrendelte, hogy az aranyakat a birtokos küldje fel hozzá és az aranyak értékének egyharmadát a mai pénz értékében meg fogja kapni. Elek Gusztáv tegnap szolgáltatotta be az aranyakat az alispánhoz, de egyidejűleg kérte, hogy hagyják meg birtokában az aranyakat, inkább hajlandó lesz ő megfizetni a kincstárnak az esedékes összeget. Elek kijelenti, hogy a pénzek nem olyan régiek, hogy numizmatikai szempontokból történelmi értékük lenne, ő reá nézve pedig családi ereklye a pénz. Az aranyak összesen 235 grm súlyúak.

A budapesti m. kir. tudományegyetem belgyógyászati klinikáján végzett kísérletek alapján meg lett állapítva, hogy a természetes **Ferencz József**-keserűvíz erős hashajtó eredménye mellett nemcsak kelemetlen utóhatást nem idéz elő, hanem az étvágyat is még lényegesen megnagyobbitja. — Kapható gyógytárakban és fűszerkereskedésekben. A Szétküldési-Igazgatóság Budapesten.

*** A lacikonyhák elhelyezése.** Gerő Armin rendőr-lőkapitány előterjesztést tett a városi tanácshoz, hogy a lacikonyhák továbbra is hagyassanak meg a Nagypiacon, de az előirt közegészségügyi és köztisztasági feltételek betartása mellett, lakóhelyül azonban nem használhatók, mert ez esetben az eng délyt elvesztik. A mai állapot azonban csak kényszer s nem egy modern város keretébe való, miért is javasolja a főkapitány, hogy utasítsák a városi mérnöki hivatal, miszerint a Piac tér rendezésével egyidejűleg oly tervet készítsen, hogy a lacikonyhák megfelelő elhelyezést nyerjenek.

*** A tűzoltó-szövetség gyűlése Nagyváradon.** A biharmegyei tűzoltó-szövetség mióta *Lukács Ödön* áll az élén, nagy tevékenységet fejt ki, hogy a tűzoltás intézményét minél szélesebb körben népszerűsítsék, meghonosítsák. Közelebb tűzoltó tantolyamot szándékozik a szövetség Nagyváradon rendezni a biharmegyei községek részére. Ohajtandó, hogy minél több község kiküldöttjei résztvegyenek a tantolyamon és pedig olyan községek is, amelyekben még nincsenek tűzoltók, mert legálább megtanulják, hogy tűzvész esetén miként kezeljék a fecskendőt s miként védekezzenek a tűz terjedése ellen. A biharmegyei tűzoltó szövetség október hó 29 én, vasárnap délelőtt 10 órakor Nagyváradon, a megyeház nagytermében közgyűlést tart, amelyre már eddig is 70-nél többen jelentkeztek s a közgyűlésen képviselve lesz az orsz. tűzoltó szövetség is. Ez alkalommal beszélnek meg a Nagyváradon rendezendő tűzoltó tantolyam dolgát, továbbá előadások lesznek a falusi vízszervezésről, a tűzfigatok kérdésének mikénti legalkalmasabb megoldásáról, továbbá szánadásokat, folyóügyeket tárgyalnak. Délben társas ebéd lesz, délután pedig a nagyváradon tűzoltók gyakorlatot mutatnak be a vendégeknek.

*** Megsemmisített vármegyei határozat.** Bihar vármegye törvényhatósága a júniusi közgyűlésen *Székely Sándor* vicinális utak mérnöke részére 3000 korona utiátalányt szavazott meg. Ennek ellenében a közuti mérnök köteles a felügyelete alá tartozó összes utakat évenként háromszor bejárni. A vármegye határozatát a belügyminiszter tegnap megsemmisítette azzal az indoklással, hogy az utiátalányok javítása nem a törvényhatóság, hanem az alispán hatáskörébe tartozik az érdekeltek anyagi helyzetének figyelembe vételével. Ha az érdekeltek anyagi helyzete nem engedné meg a javítást, úgy a vármegye támogatás képen megadhatja a szükséges összeget.

*** Az ügyvédi pálya megnehezítése.** Székely miniszter és Balogh államtitkár több ízben kijelentették, hogy ezt a kérdést tekintik az igazságügyi és kultuszárca legégetőbb s leggyorsabb megoldást követelő problémájának.

Az ügyvédjelölti gyakorlat meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslat már beterjesztett a képviselőházba. Ez az új törvény az ügyvédjelölti gyakorlatot két évvel meghosszabbítja s a gyakorlat megkezdését a doktoratus megszerzésétől teszi függővé. A kiknek tehát jogi vizsgái (szigorlat, alap-államvizsga, ügyvédi) vannak hátra, saját érdekükben siessenek, mert az új rendszer az egész vonalon a vizsgák anyagának megtízszereződését és eddig nem ismert szigorúságot és precizitást hoz majd magával. E tendencia különben már is érezhető, mert a cenzorok lépten-nyomon fokozódó követelményeket támasztanak a vizsgázóval szemben. Ne áltassa senki magát azzal, hogy a törvény méltányosságot fog gyakorolni, hanem fogjon azonnal a készüléshöz, amelynek egyedül célravezető: időt, fáradságot és költséget megtakarító gyors és biztos módját. A jogi vizsgák letétele c. munkában (IV. kiadás, negyvenedik ezer) találja leírva. Díjmentesen küldi dr. Dobó, Kolozsvár, Bolyai-utca 3.

*** Epilepszia ellen sokféle gyógyszer van forgalomban.** Bonyos azonban, hogy a hány epilepsziás beteg van, annyi féle a betegség változata, ami természetes is, tekintettel arra, hogy az egyes betegek mennyire különböznek egymástól nemre, korra és testalkatra nézve. Ebből önként következik, hogy csak oly gyógymód eredményezhet tartós gyógytsikert, mely minden egyes betegnek egyéni természetéhez alkalmazkodik. E követelménynek az a gyógymód felel meg leginkább, melyet a hírneve s specialista orvos Dr. Szabó B. Sándor honosított meg, a mely több ezer esetben fényesen bevált és a szakirodalom részéről is elismerő méltatásban részesült. E gyógymód azért oly nagy értékű, mivel az epilepszia gyökeres gyógyítását teszi lehetővé, mit a gyógyult esetek nagy száma is bizonyít. Gyógyulást keresők forduljanak felvilágosításért Dr. Szabó B. Sándor orvosi rendelő intézetéhez (Budapest, V. Nagykorona utca 18)

*** Az idei szép őszi napokat** legkellemesebben CSÁKY SÁNDOR terített asztalai mellett tölthetjük el, (vasut-állomási repülő-híd hegyoldali lejárójánál) hol mindenkor tisztán kezelt kitűnő hegyi borok, izletes jó magyar konyha áll a t. közönség rendelkezésére. — Minden szerdán este friss flecken-sült. — A t. közönség szives pártfogását kéri Csáky Sándor vendéglős.

*** A Dr. Richter-féle Liniment. Caps. comp.** (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már sok év óta mindig készletben van. Hátfájás, csípőfájdalom, fejfájás, közhvény, csuszál stb.-nél a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórúknál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölése mindig igen jónak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: a K —.80, K 1.40 és K 2. — a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: Richter-féle Horgony-Linimentet (Horgony-Pain-Expeller) kérni, valamint a „Horgony” védjegyre figyelni és csak eredeti üveget elfogadni.

x Itt a vadászat!! Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezze be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésektől, mert rendszeren később bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer-féle** fegyverek eredeti gyári árában árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puskaművesnél kaphatók eredeti árában. M. kir. lőporáruda. Telephon 269. Nagyvárad, Rákóczi-ut.

x Magy. kir. szab. oszt. sorsjáték! Ennek a sorsjátéknak a nagy nyereség esélye, valamint a sorsjegyek eladásával megbízott elárusítók miniszteri felügyeletével annyira megkedveltették a közönséget ezt a sorsjátékot, hogy rendszerint a sorsjegyek már a sorsjáték I.-osztályának huzása előtt mind eladottak.

A most letolt XXVIII ik sorsjátékban is a sorsjegyek már az I. osztály huzása előtt kiárusítottak úgy, hogy az elárusítók nem voltak abban a helyzetben, hogy ennek a sorsjátéknak főhuzása alatt vevőknek pótsorsjegyeket a további játékbani játszashoz rendelkezésükre bocsássonak.

A hivatalos tervet a most következő XXIX-ik sorsjátékhoz az I. osztály huzása november hó 16-17-én lesz a ma megjelenő számunkban lesz közzétéve.

Jenny Jenő óras és ékszerész
Nagyvárad, Sz. János-u. 39 sz.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát zseb- és ingaórákban, valamint legújabb kivitelű ékszertárgyait, óra és ékszer javításokat a legjutányosabb árában pontosan eszközlők s valamint briliáns köveket és

tört aranyat napi árában becserelek és megveszem. Óra javításokért 1 évi kezességet vállalok. A helybeli és vidéki n. közönség szives pártfogását továbbra is kérem. Maradtam

tisztelettel

Jenny Jenő.

x Házvezetőnői állást keres középkorú kath. özvegy intelligens nő, aki a házvezetés külső és belső gazdálkodását teljesen érti, vidékre is elmegy. Cím a kiadóba.

x **À LA GERBEAUD** színházi cukorkák kizárólag csakis **Aszódynál**, Kossuth-utca és **Cukorkakirálynál** Kert-utcán kapható eredeti csomagolásban, I-es 2 K, II-ös 1 K, III-as 50 fill. Kiváló finom, jó minőségűért a cég neve garancia. Minden csomagon az **Aszódy** név olvasható. **Telefon 635.** 550

x Október havában megjelenő magyar és német folyóiratok nagy választékban érkezték. Kérjen mutatványszámot. **Benkő Artur.** Telefon 870.

MEGNYILT

a **Bémer-tér** sarkán Nagyváradi legelegánsabb cipőüzlete, hol óriási készletet tartunk mindentéle cipőárúkbán.

Egységáraink: 10, 13, 17. és 22. kor.

Moskovits Farkas és Társa
cipő és csizmagyár részvénytársaság

NAGYVÁRAD. BÉMER-TÉRI FIÓK.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyváradi, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben.

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt bázulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhas fizletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK**

cég alatt.

Kiváló jóságú modern és izléses kályhánkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és leggyorsabb

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközölhetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel

Óváry Testvérek kályhas iparosok

(Óváry Lajos utódai).

Csengeri-utca 27. szám.

Rimanóczy műbutorgyár.

:-: Állandó bútorkiállítás. :-:

I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.

Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.

Raktár és iroda: Rákóczi-ut, saját ház.

:-: TELEFON: 796. :-:

Költségvetés díjtalan.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimel és az elegáns ruhákat szerető úri közönséggel, hogy

az őszi és téli szöveteim

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol úri szabó cég

Nagyváradi, Szent János-utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

Telefon 11-41. Telefon 11-41.

ORSZÁGOS KÖZVETÍTŐ BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyváradi, Rimanóczy-utca 9. I. em.

Kieszközöl

törlesztéses és jelzálog kölcsönöket,

Financirozza HÁZAK VÉTELÉT és ELADÁSÁT

és azokra, mint minden más ingatlanra a legmagasabb értékbecslés szerint GYORSAN OLCSO KÖLCSÖNT folyósítat.

ÓVAS.

Óvakodjunk a selejtes kézi munkáktól, Bóvli árut ne vegyen, mikor

ujat és szépet

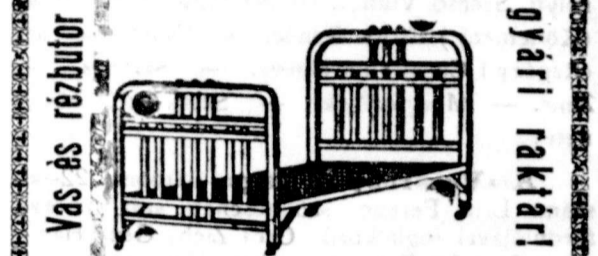
nálam az elismert olcsó áron szerezhethet be.

TATRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Figyeljünk a czégre!

x **Csillár és fémáru gyártási telep:** Nagyváradi Iroda s raktár Szt. János-u. 1. Bémer-tér 3. **Telefon 556.** Készíték a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroléumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, világítási** és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel **STERN ADOLF.** 33

Szekevényagy 3 matracca 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkarniss 4 korona

Gyermekagy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyváradi, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Vasárnap délután: János vitéz, este: Az adjutáns.

Hétfő: Az adjutáns.

Kedd: Az adjutáns.

Szerda: Az adjutáns.

Csütörtök: Arfatlan Zsuzsi.

Péntek: Eszed apja.

Szombat: Theodor és Társa.

Vasárnap d. u.: Iglói diákok, este Az adjutáns.

A ma esti premier. Ma este országos színházi esemény színhelye lesz a Szigligeti-színház. A bécsi nagy siker után minden magyar színpadot megelőzve, Nagyváradi mutatják be Az adjutáns, ezt az igazán kedves bécsi operettet. A darab maga rendkívül ötletes. Az előadás pedig oly fényesnek ígérkezik, mint még kevés volt Nagyváradi. Erdélyi Miklós úgy állítja ki a darabot, hogy a pesti színházak se hozhatnák különben. Az ulánus garn zón bevonulása maga frappáns látványosság lesz. A darab kiállítását megnézi Valentin Ernő színházi ügynök is, aki most kötötte meg a szerződést a többi vidéki színházakkal, amelyek a nagyváradi kiállítás szerint fogják a darabot előadni. A fő női szerepeket F. Károlyi Leona és Zsigmondi Anna játsszák. Leövey pompás aktuális kuplékat fog énekelni. A premier bérlet-szünetben megy. Jegyek már alig kaphatók, a jobb helyeket már tegnap elkapták.

IRODALOM.

Emőd Tamás versei. A napoknál hagyta el a sajtót Emőd Tamás, jeles fiatal poeta verskötetete; a kötetre legközelebb visszatérünk, addig is mai számunkban már költeményt közlünk belőle mutatványul.

Reggelizés előtt félpohár
Schmidthauer-féle
Használata valódi áldás gyomorba-
josoknak, székszorulásban szenvedőknek.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomor 2-3 óra alatt teljesen rendbehozza
Kis üveg 40 fill.
Nagy üveg 60 fill.

Kapható Nagyváradi és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Az Élet 1911. október 22-iki száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Vasárnapi levél: Harc a szinpadon, R. K. — Pázmány Péter, Petőfi Sándor. — Az O Tei története. Lafcadio Hearn. — Selene. (Regény.) Orbán Dezső. — A »Casus Belli.« — Liszt Ferenc vallásos egyénisége és egyházi művészete. Csudáky Bertalan. — Boldog emberek. Teleky József. — A bolond meg a királyi. Szécső Vilmos. — Ne légy haragosom. (Költemény.) Erdős Renée. — Csütörtök ur. (Regény.) Chesterton Hévey. — Színház. — Zene. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek.

A »Vasárnapi Ujság« október 22-iki száma Liszt Ferenc születésének százéves évfordulójával foglalkozik. Gróf Zichy Géza, Hampelné Pulszky Polixena, d'Isos Kálmán, Csudáky Bertalan cikkei, a Lisztre vonatkozó képek, reliquiák, torzképek stb. nagy sokasága valóságos ünnepi albummá teszi a számot. Ezenkívül vannak még a számban képek a hét aktualitásairól: a mély-turók kongresszusáról, Márkus László Attila-darabjának előadásáról a Nemzeti Színházban, a Tájfut párisi előadásáról, Márk Lajos Amerikában festett képeiről, az egri szüretéről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Lampérth Géza és Majthényi György versei, Kaffka Margit regénye, Krudy Gyula novellája, Atherton angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: Alexander Bernát színházi levele, tárcacikk a hétről s a rendes heti rovatok. Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. **A »Vasárnapi Ujság«** előfizetési ára negyedévre öt korona. Megrendelhető a »Vasárnapi Ujság« kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.)

MULATSÁG.

Kath. legényegyleti kolon. A kath. legényegyleti kolonban részt vehetnek most már az ismétlődő kolonisták is. Kolondij 6 korona. Kolon van kedden, csütörtökön és vasárnap este fél 9 órakor. Vasárnap este cigányzene játszik! Ma délután fél 5 órakor a katolikus legényegyletben ünnepélyes tagfelvétel lesz. Az érdeklődő iparosifjakat és mestereket szívesen látja az egyesület.

TANÜGY.

Megszűnés fenyegeti a belényesi munkás gimnáziumot. Belényesben két évvel ezelőtt alakult meg a munkás gimnázium. A népművelés szempontjából fontos feladatot teljesítő intézmény sehonnán sem kapott támogatást és így azóta csak adósságból tartotta fenn magát. Tegnap a munkás gimnázium vezetősége kérvényt intézett a vármegyéhez, hogy részükre bármily anyagi támogatást adjon. A kérelmezők bejelentik, hogy ha nem kapnak támogatást kénytelenek lesznek bezúntatni a munkás gimnáziumot.

Községi iskolák államosítása. A nagyváradai állami iskolák gondnoksága tegnap délután ülést tartott, Bordé Ferenc főjegyző elnöksége alatt. Az ülésnek érdekes tárgya volt az elnök jelentése, amelyben kiterjeszkedett arra is, hogy a széles-utcai községi iskola két tantermét a községi polgári iskola foglalja el s jövőre az igazgató lakásába is iskola kerül. A régi állami iskola túlszűfolt, míg az ottani községi iskola létszáma megcappant. Célszerű volna ezt az iskolát átadni az állami iskolához s a községi iskola mai épülete a kifejlesztendő

polgári iskola céljaira szolgálhatna. A csillagvárosi iskolát, amely 2 osztályú, szintén adják át az államnak. A Lityogó területén a gondnokság nem találja jónak az iskola építését, mert a csillagvárosi gyermekeknek egy forgalmas országúton kellene átjárni. A velencei iskolát szintén átadandónak véli az elnök, hogy az állam tovább fejlessze. Így három iskolacsoport államosítását lehetne keresztülvinni. Szóba került a hegyi iskola létesítésének a kérdése is. A bizottság ezenkívül a zárómadásokat és költségvetést tárgyalta.

SPORT.

A N. A. C. Debrecenben. A bajnoki labdarúgó mérkőzések már javában folynak, jó részük már le is zajlott s egy kissé megkésve nevezett a debreceni K. A. S. E. amelylyel mára tűzte ki a N. A. C. bajnoki mérkőzését a M. L. Sz. A küzdelem színtere ezúttal Debrecen lesz, amelyre elsőrangú csapatot állít ki a N. A. C., amely a K. A. S. E-t legutóbbi ittlétekor 6:0-ra verte meg. Az eredmény valószínűleg a váradiak javára fog eldőlni, tekintettel arra, hogy azóta óriási fejlődött, amit a budapesti E. S. C-n aratott fényes győzelmével is igazolt.

Indulás a pályaudvartól d. e. 11 óra 40 perckor, A N. A. C. vezetősége szívesen lát érdeklődőket, akik félóra kedvezményes vasuti jeggyel utazhatnak. Bíró Sándor lesz a match bírja. Az eredmény este a Szalon kávéház kiakatában lesz kifüggesztve.

Igazságszolgáltatás.

§ A közbölkuti gyilkosság. Már öt napja folyik az esküdtszéki tárgyalás az érdeklődő rejtélyes gyilkosság ügyében. Eddig már több, mint hatvan tanút hallgattak ki ez ügyben, s a tárgyalás unalmas szürkeségét csak tegnap zavarta meg az a hír, hogy Pokol Mihály közbölkuti lakost a rendőrség letartóztatta, mert néhány tanút hamis vallomásra akart rábíro, akit ma a rendőrség átkísért az ügyészséghez. Holnap délelőtt még egy tanút fog kihallgatni a bíróság és hétfőn e hó 23-án rákerül a sor a perbeszédre. Az ügyészek és a védőknek oly hatalmas anyagot kell felolgozni, hogy a perbeszéd előadása legalább egy és fél napot vesz igénybe. Ítélet valószínűleg keddre várható.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES

természetes ásványviz.

Üdít-gyógyít. Üdít-gyógyít.

Vese- és hólyagbajknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmánál kitűnő hatásának bizonyult.

Orvosilag ajánlva. — Főlerakat:
JANKY ANTAL utóda
cégnél Nagyvárad.

NYILTÉR.

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és díszüvegezési műintézete.
Üvegcsiszoló és tükör árugyár.
NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főtisztelendő papság szíves
figyelmébe ajánljuk műtermünket

templom ablakok díszüvegezések
készítésére, művészies és egyszerűbb
kivitelben ólom keretbe foglalva.

CZÉGÜNK TÖBSZÖRÖSEN KITUNTETVE.

Telefon 1164.

PÉNZ

Olcsó

tőketörlesztéses kölcsönök

10—75 évre folyósít, ugyiszintén régi
drágább kamatu kölcsönököt kicserél,
convertál a lehető legrövidebb idő alatt.

Házak, szőlők, földbirtokok
örök árban való adás-vétel vagy bérletét
a legsikeresebb eredménnyel közvetíti.
Földbirtok parcellázását
saját költségén elvállalja és finanszírozza.

Faludi Ignác utóda

BARNA ARTHUR

bankbizományi és ingatlan forgalmi irodája

NAGYVÁRAD, MÉSZÁROS-UTCA 2-ik SZÁM.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával
művészikivitelben szápadlás
nélkül is készít **kitűnő** hiru
nevü

Fogműtermében

Özv. Dr. Deákné

Nagyvárad, Kossuth-u. 2.

Fekete Sással szemben

TÁVIRATOK.

A jövő évi költségvetés.

Budapest, október 21.

(Saját tudósítónktól.) Az 1912. évi
költségvetést tekintet nélkül a véderőre-
form tárgyalására, csütörtökön tárgyalás
alá veszi a pénzügyi bizottság.

Beöthy László hosszupályii képviselő jelölt.

Budapest, okt. 21.

(Saját tudósítónktól.) Bernát István vezetésével Hosszupályiból legközelebb 100 tagú küldöttséget meg Beöthy László elé és felajánlja a miniszternek a kerület mandátumát. Beöthy Lászlónak nem lesz ellenjelöltje.

Megszökött magyar szélhámos.

Grác, okt. 21.

(Saját tudósítónktól.) Az itteni törvényszék vizsgálati fogságából ma megszökött Schvarcz Sámuel magyar szélhámos. A szélhámos Magyarországról óriási csalások után menekült ki Amerikába. ahol szintén megkísérelte régi mesterségét jövedelmeztetni, de nem jutott eredményre

Török—olasz háború.

Konstantinápoly, okt. 21.

(Saját tudósítónktól.) A nagyvezir ma kijelentette, hogy a béketárgyalások kedvező mederben folynak. A béke legközelebb létrejön a két állam között. A nagyvezir nyilatkozata szerint a béke Törökországra előnyös lesz.

Repülés az Appenineken át.

Róma, okt. 21.

Levasseur repüléséről Bolognából a következőket jelentik: Reggel 8 óra 56 perckor szállott föl Bevassaur egyfedelű gépén Bolognában s néhány perc multán ezer méter magasságba emelkedett. Átröpült a Monte Pianon s másfél óra is alig telt bele, már túl volt az appenineken. A száz kilométeres távolságot Bolognától frórencig pontosan egy óra 30 perc alatt tette meg. Florenchen délelőtt 10 óra 28 perckor szállott le. Levasseurt és utitársát, báro de la Nocet nagy ujjongással fogadták a leszálláskor.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapest

A gabona tőzsdén tegnap kissé szilárd volt az irányzat. Készárúk forgalom huszezer mázsa 5 fillérrel magasabb árak mellett.

Határidők sárlata:

Októberi buza	— — — —	12.—
Áprilisi buza (1912)	— — — —	12.14
Októberi rozs	— — — —	10.41
Áprilisi rozs	— — — —	10.55
Októberi zab	— — — —	9.62
Áprilisi zab	— — — —	9.73
Májusi tengeri (1912)	— — — —	8.65
Augusztusi tengeri	— — — —	7.88
Augusztusi repce	— — — —	14.60

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	832.—
Osztrák hitelrészvény	— —	637.—
Jelzálogbank	— —	483.—
Leszámitoló és pénzváltó	— —	568.—

Salgótarjáni kőszén	— —	674.—
Osztrák államvasút részvény	— —	719.—
Közuti vasut	— —	789.—
Beocsini cement	— —	—
Rimamurányi vasmű	— —	619.—
Városi vasut	— —	415.—

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA

Meghívás.

A **tulkai földbérő szövetkezet** 1911. évi október 31-én délelőtt 10 órakor a község házában tartja meg alapszabályai 24. §-a alapján

évi rendes közgyűlést,

melyre a szövetkezet tagjait az alapszab. 26. §-a értelmében meghívom.

Tárgysorozat:

1. Az 1910—1911. évi üzleteredményről szóló igazgatósági jelentés tárgyalása és elfogadása.
2. A felügyelőbizottság jelentése az évi mérleg- és üzleteredmény számláról.
3. Az 1910—11. évi zárszámadások megvizsgálása és jóváhagyása.
4. A mérleg megállapítása.
5. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság, s a pénztárnok részére a felmentvény megadása.
6. Igazgató-elnök és a pénztárnok lemondása, s helyük választás utján betöltése.
7. A felügyelőbizottság választása.
8. Esetleges indítványok.

Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság által megvizsgált és jóváhagyott zárszámadás és évi mérleg a község házában kifüggesztetett és bárki által megtekinthető. — A szövetkezet tagjainak száma: 226., üzletrészek száma: 297.

Tulka, 1911. évi október 18-án.

Kiss Ferencz,
igazgató-elnök.

Formára és tartósságra felülmulhatatlanok a MOSKOVITS

anatomiai czipők.

Egységárak: 10, 13, 17 korona.

Nagyváradi fióközletek:

- I. Kossuth-utca 5. Gyárépület.
- II. Bémer-tér, Bazar-épület.
- III. Zoldfa-utca 7. sz. Dr. MUNK-ház.

Moskovits Farkas és Társa

czipő és csizmagyár részvénytársaság.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1,000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapirokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra

161

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Nagyváradi város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ert esítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4. lóerőtől mince nagyságban.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**XXIX. sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak.

Az I. osztály huzása **1911. november hó 16. és 17-én** tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnék, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték: valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1911. évi október hó 22-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

TÁTRAY és TSA RT.

Vállalkozó és gépgyár. Nagyvárad, Össi-ter.

Eivállai: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.

Gyárt: gazdasági gépeket és ekéket, magánjárákat és cementipari gépeket.

Biharvármegye legnagyobb gépjavitó műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Előkelő vidéki pénzügyintézet

az általa birt, minden ágazatot művelő nagy biztosító intézeti főügynökségéhez

vezető tisztviselőt keres.

Javadalmazás egyelőre 2000 kor. törzsfizetés és a főügynökség évi tiszta jövedelmének 10%. Pályázótól, ki 26-32 évesnél idősebb nem lehet, megkívánatik az összes irodai munkálatokban és a külső teendőiben való teljes jártasság, jó megjelenés, kellő szakértelem és önállóság. A román nyelvben jártasok előnyben részesülnek. Ajánlatok az eddigi alkalmaztatási hely és referenciák megjelölésével „G. B.” jellegre ECKSTEIN hirdetőjébe Budapest, Erzsébet körút 37. intézendők.

EFCO

Porosz-szalonnakészítő

a legkiválóbb

fűtőanyag

1 órai fűtés körülbelül 4 fillér

Nem porzik
Nem piszkít
Nem hagy salakot
Súlyhiány kizárva

EFCO

100 darab házhoz szállítva

5 korona.

Kizárólagos képviselő

Weisz Lajos

kereskedelmi és műszaki irodája

Szacsavay-utca 81. sz.

Telefon 323.

Videki megrendelést pontosan eszközöl.

Szőlő-

oltványokat szállít amerikai sima és gyökeres vesszőket különféle fajokban, fajtisztaságért jótállva legdusabb választékban a már évek óta elsőnek és legmegbízhatóbbnak Kisküküllőmenti első szőlőoltvány-telep

tulajdonos: **CASPARI FRIGYES**

MEDGYES, 30. sz. (Nagyküküllő-megye.)

ooo Tessék árjegyzéket kérni! ooo
Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett elismerő levelek, emellett minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől úgy szó, mint írásbelileg bizonyóságot szerezhet magának fenti szőlőtelep megbízhatóságáról.

A világhírű

Málnási borvíz

a legjobb és legolcsóbb, a legelőkelőbb orvosok által ajánlott természetes savanyú ásványvíz. A málnási borvíz üdít, étvágyat gerjeszt és elősegíti az emésztést. Különösen hatásos hűlés és fűszvénynek valamint elkerülése a járványos betegségeknek. Ezen világhírű gyógyhatású ásványvizet kapható minden üzletben.

Főraktár: **Altmann és Társai**
bor és pálinka kereskedése Nagyvárad, Torna-u.

Telefon 1067.

Litereje 24 fillér. 10 üveg megrendelésnél házhoz szállítjuk. Videki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltenek.

Szabadalmazott folyton-égő

Meteor
Kályhák sz. 1166.

KÁLYHA

TÁLCZÁK

ELLENZÖK

FAKOSARAK

SZENTARTÓK

NAGY

VÁLASZTÉKBAN

Szabadalmazott folyton-égő

Meteor
Kályhák sz. 71-79 sz. 1174-1176

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében N.-Várad, Rákóci-ut.

Dajkovits E.

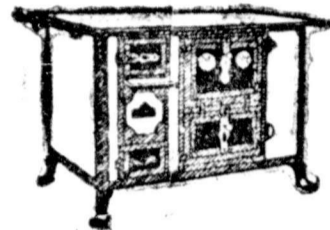
íróirodájában
Sas palota

esküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

Uradalnok, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó
munkát, u. m.: matt és fényezett
szobaberendezések, konyhabutorok
készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkaért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

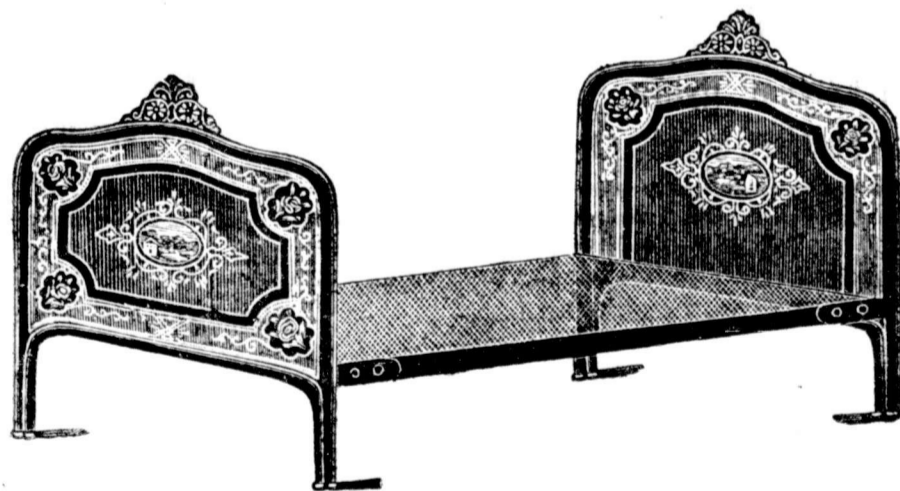
192

Vas- és Rézipar r.-t. Nagyvárad

Telefon Gyártelep 1015.

Telefon Városi raktár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a

Rákóczi-ut 13-ik szám alatt

Weiszlovits - palotában

vas- és rézbútor kiállításunkat

folyó hó 15-én megkezdjük. Raktáron

tartunk a legszebb és legjobb kivitelű

árúkat. Eredeti gyári árban árusítjuk.

A szabadalmazott Éden-pamlag kizárólagos eladási helye!

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, a megtekintés vételkényszer nélkül
maradunk Teljes tisztelettel

Vas- és rézipar R.-T.

Védjegy: „Horgony“.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult közszenyél, oszúnál és meghüéseknel.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **D. Richter gyógyszerháza az „Arany oroslánhoz“,** Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

NIGRIN

(Fernelendit)

alegjobb cipőkrém

Mindenütt kapható! A becsületes vásárlás kiáltása on arany éremmel kitüntetve

Feldstrick Kálmán

könvötészete és dobozgyártása

Nagyvárad, Rákóczi-ut Moskovits-ház

A Széchenyi étteremmel szemben.

Készít mindennemű a szakmába vágó munkát a legegyszerűbb és a legdiszesebb kivitelben.

Nagyvárad-város, Biharvármegye, Magy. kir. ítélőtábla, a Nagyvárad és vidéki M. kir. Adóhivatalok, M. kir. honvédbadapródiškola és a megyei összes főszolgabírók és körjegyzők szerződéses szállítója.

281

Részvénykicserélési felhívás!

Az Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi bank és Központi Takarékpénztár r. t. felhívja azon tisztelt részvényeseit, kiknek birtokában **Központi Takarékpénztári részvények** vannak, hogy ezen részvényeket, szelvényekkel együtt, kicserélés végett az Egyesült intézet Teleki-utcai fiókjánál (Teleki-u. 3.) folyó évi október hó 10-től október hó 31-ig beszoigáltatni sziveskedjenek.

Minden egyes Központi Takarékpénztár részvény helyett 1 Egyesült intézetbeli részvény fog kiadatni.

A kicserélés végett beadandó részvényekhez jegyzék esatolandó azon nevek felsorolásával, melyekre az új részvényeket kiállítatni óhajtják.

Ezen részvények kicserélése, ha az új részvények a régiekkel azonos nevre állítatnak ki, díj- és illetékmentes, ha azonban az új Egyesült intézetbeli részvény a régítől eltérő más névre állítatik ki, a rendes részvényátírási-díj és illeték lesz fizetendő.

Egyesült Biharvármegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részv.-társ.

Szőlőoltványok!

Kiváló szép és dús gyökérzetű szokványminőségű fásoltványok a legjobb bor- és csemege fajokban, Ripária-Portális és Rupestris Monticola alanyra oltva; közöttük „Muscat Csabagyöngye“, mely fajta már julius közepén érik. Ezenkívül Ripária Port. és Rúp. Monticola sima és gyökeres alanyvesszők; jégverés és peronospora mentes sima és gyökeres hazai vesszők a legjutányosabb árban. — Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld az:

„Erzsébet szőlőoltványtelep“
Tulajdonos:
Schmidt Mátyás, Bogáros (Torontálm.)

Értesítjük

igen tisztelt vevő közönségünket, hogy legujabb kicsinybeni elárúsító üzletünket

Zöldfa-utca 7. sz. alatt

Dr. MUNK házban megnyitottuk.

Moskovits Farkas és Társa
cipő és csizmagyár r.-t. Zöldfa-utcai fióküzlet.

Legnagyobb választék férfi, női és gyermek cipőkben!

Egységes szabott gyári árak!

TELEFON!

A Liniment. Capsici comp.,
a Richter-Hó Horgony-Pain-Expeller

Essen ellenőrt kiténő és fájdalomcsillapító bedörzsölésű használat hátszser bevásárlásánál, — a mely minden gyógyszerárban kapható, — mindig ügyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a Richter cégre.

Központi fűtés

alacsony nyomású gőz és melegvíz fűtések. Szellőző berendezések Központi melegvízszívó telepek. Szárító telepek mindenféle czelemekre. Eredeti Meidinger-kályhák. Meidinger töltő, szabályozó kályhák és kaloriferek. Folyton-égő (Dauerbrand) kályhák. Legolcsóbb fűtés. A hideg beálltával egyszer kell befűteni és egész telen át ég. A szobákban kellemes meleg.

Eisler és Vértés

Meidinger-kályhák gyára
Budapest, VI. Andrassy-ut 41. sz.

Megérkezett

a nagy cipő szállítmány, az első nagyváradai selejtes cipő áruházba, ahol minden fajta cipő igen olcsó árban kapható.

Belvárosi Takarékek épület, Barcs-palota.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY“ árai!

Körözspart, Lévy-palota. Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.	1 üveg Kerpel kézfínomító	88 kr.	1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 35 kr
1 » francia szájviz	25 »	1 tégely Margit krém	40 »	1 Gillette utánzatú borotva készülék	1 » 50 »
1 » száj szagtalanító	50 »	1 » Diana krém	65 »	1 valódi serte hajkefe	70 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »	1 drb Diana szappan	65 »	1 dublé bajuskefe	20 »
8 » Thymol »	20 »	1 dob Lickner szappan	88 »	1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 » Stomatin »	20 »	1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »	1 körömkefe	05 »
1 » tégely Odontin togpasztia	55 »	1 üveg amerikai petrol	50 »	1 surolókefe óriási	20 »
1 drb Odontin betét	85 »	1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »	1 surolókefe kisebb	10 »
1 üveg Picavan	98 »	1 fekete champos	12 »	12 drb Royal angol cipő orám	96 »
1 üveg Bay Rum	85 »	1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »	1 drb cipőcrém-kefe kenőkefevel	70 »
1 » Jera violette brillantín	30 »	8 drb francia ibolya szappan	50 »	1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » francia brillantín	15, 22, 35 »	1 » Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 »	1 » Jurigatem Zománc	80 »
1 » folyékony brillantín	50 »	1 » Speick szappan	28 »	1 mtr vörös gumiső	60 »
1 » valódi dió olaj	15 »	1 » Windsor szappan	88 »	Egynegyed Ko Brunz watta	35 »
1 » » » kivonat	75 »	1 tubus kaloderma	28 »		
1 drb bajuszkötő	15, 20 35 »	1 » Beloderma kézfínomító	28 »		
		1 üvegtégely tejcrém	20 »		

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellensége, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

Elsőrendű női szabóság!

Tisztelettel értesitem Nagyvárad és vidéke n. é.
hölgyközönségét, hogy női-divat üzletemhez

ÍMOM NŐI SZABÓSAJOT

rendeztem be, melynek vezetését elsőrendű modern szabász látja el.

Kiváló tisztelettel

ELLEGYMAN DIVATHÁZA.